

Försvarsdepartementet

Yttrande över remiss Sveriges säkerhet – Behov av starkare skydd för nätverks- och informationssystem (SOU 2021:63)

Nacka kommun har fått tillfälle att yttra sig över Försvarsdepartementets slutbetänkande om ”Sveriges säkerhet – behov av starkare skydd för nätverks- och informationssystem” (SOU 2021:63) och anför därför följande.

Även om Nacka kommun instämmer i det påtalade behovet av nationell samordning, koordinering och vägledning för att minska arbetsbördan och samtidigt öka både kvaliteten och effekten av säkerhetsskyddsarbetet konstaterar kommunen att utredningen i allmänhet och förslagen i synnerhet saknar ett kommunalt perspektiv. Det framgår med tydlighet att fokus för utredningen är statliga myndigheters verksamhet. I det sammanhanget vill Nacka kommun framhålla vikten av samordning också på regional och lokal nivå. Ett nationellt arbete med att ta fram adekvata IKT-produkter och certifieringar har naturligtvis goda förutsättningar att både höja kvaliteten och minska kostnaderna för alla berörda aktörer men det finns en överhängande risk att dylika centrala lösningar blir både omständliga och krångliga samtidigt som det lokala perspektivet förbigås. Kommunen ser därför att det nationella arbetet behöver ske i nära samarbete med kommunerna.

Behov av ökad styrning och samordning samt bristande förutsättningar för en nationell certifieringsordning

Nacka kommun instämmer i den omfattande problembeskrivning som framgår av betänkandet men ser en allvarlig brist i att erforderlig hänsyn inte tagits till kommunernas förutsättningar och behov samt frågan om finansiering. De krav som redan idag följer av säkerhetsskyddslagstiftningen är mycket kostnadsdrivande och svåra för kommuner att uppfylla. Utredningen har inte i tillräcklig omfattning beaktat kommunernas uppdrag och diversifierade verksamhet. Nacka kommun ser inte hur de föreslagna ökade kraven på ytterligare kravställning, samråd, bevakning och tillsyn ska kunna ske inom kommunernas befintliga budgetramar. Vidare anser Nacka kommun att det - i motsats till vad utredningen föreslår – är av absolut vikt att en nationell samordning och certifiering av system och

tjänster etableras. Att varje kommun på egen hand ska analysera, bedöma och utvärdera om systemen är ”säkra” innebär att det görs samma arbete 290 gånger. Det kan svårligen anses vara maximal nytta för skattebetalarna. Nacka kommun konstaterar därtill att utredningen till stor del utgår från att alla organisationer själva utvecklar sådana IT-system som omfattas av förslagen. Här är det emellertid viktigt att beakta att sådan egen utveckling nästan uteslutande endast sker i statliga myndigheter.

Ett utvidgat samrådsförfarande och utökade befogenheter

Beträffande förslagen om utökade befogenheter enligt säkerhetsskyddslagen får Nacka kommun betona att det hade gett mer effekt om förslagen utgjorts av riktade resursförstärkningar kopplat till det systematiska informationssäkerhetsarbetet, snarare än att utöka granskningen och tillsynen från statligt håll. Om bristen ligger i kompetens och resurser innebär viten knappast någon hjälp i sammanhanget.

Nacka kommun hade dessutom hellre sett en faktisk samordning av säkerhetsarbetet genom förslag som möjliggjort att Sverige nationellt och centralt kunde ha ”säkerhetscertifierat” system som används av offentlig sektor, istället för att alla kommuner, regioner och myndigheter själva ska upprätthålla bevakning inom detta område. Det är angeläget att dessa säkra digitala lösningar förutsätter en frivillighet hos kommunerna för att tillvarata det kommunala självstyret.

Ekonomiska konsekvenser av förslagen

Utredningens konstaterande att eventuella kostnader av förslagen bedöms vara begränsade för andra aktörer än statliga myndigheter, brister enligt kommunen i riktighet. Den ökade administrationen och den kompetensväxling som förslagen leder till kommer svårligen bli något annat än synnerligen kostnadsdrivande för kommunerna. De system som kommunen idag har avtal på har sedan tidigare upphandlats utifrån andra kravställningar än de som säkerhetsskyddslagstiftningen avser. Att på kort tid ställa om hela denna IT-flora utifrån hot om exempelvis viten medför naturligtvis sådana kostnadsökningar som inte kommer att rymmas inom befintliga kostnadsramar. Även förslaget om att tillsynsmyndigheten ska ges möjlighet att förbjuda olämplig driftsättning av informationssystem och besluta om sanktionsavgift riskerar att bli en kostsam konsekvens för kommunerna. Det inte minst då det inte framgår vad som kommer att gälla för befintliga system. Istället för skärpta krav, tillsyn och viten hade Nacka kommun hellre förespråkat ett kompetensstöd och riktade resurser från statligt håll för att hjälpa kommunerna att göra rätt. Förslagen avstyrks därför i dess helhet.

Nacka dag som ovan

Namn
Ordförande
XX-nämnden

Namn
xx direktör
XX-nämnden